

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Przedmiotowy system oceniania z biologii w gimnazjum opracowany został na podstawie:

1. Statutu Publicznego Gimnazjum w Rudzie Wielkiej
2. Podstawy programowej przedmiotu *Biologia* -III etap edukacyjny.
3. Programu nauczania *Świat biologii* autorstwa Małgorzaty Liśkiewicz.

I OGÓLNE CELE NAUCZANIA BIOLOGII

- znajomość różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych;
- znajomość metodyki badań biologicznych;
- poszukiwanie, wykorzystywanie i tworzenie informacji;
- rozumowanie i argumentacja;
- znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka.

II Przedmiotem oceniania są:

1. wiadomości

- zgodnie z programem nauczania i kryteriami wynikającymi z podstawy programowej

2. umiejętności

- planowanie, przeprowadzanie i dokumentowanie prostych doświadczeń,
- prowadzenie obserwacji mikroskopowych,
- analizowanie i interpretowanie wyników obserwacji i eksperymentów,
- gromadzenie danych,
- dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych,
- porównywanie i wnioskowanie,
- wykonywanie prostych wykresów, diagramów i ich interpretowanie,
- posługiwanie się sprzętem laboratoryjnym i optycznym,
- korzystanie z różnych źródeł informacji.

3. postawa ucznia i jego aktywność:

- praca w grupie,
- dyskusja,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedzialność za podjęte zadania,
- kreatywność.

III SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Prace klasowe(testy)

- praca klasowa to praca pisemna obejmująca dział lub partię materiału, trwająca minimum 45 minut,

- prace klasowe są obowiązkowe, odbywają się po zrealizowanym dziale i zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem oraz poprzedzone lekcją powtórzeniową
- jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie pisał pracy klasowej, to powinien napisać ją w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, w terminie uzgodnionym z nauczycielem

2. Krótkie sprawdziany (kartkówki) – (10 – 15 min)

- krótkie sprawdziany (kartkówki) są obowiązkowe i obejmują materiał z 2 -3 ostatnich lekcji,
- krótkie sprawdziany są zapowiadane na ostatniej lekcji,
- uczniowie nieobecni na kartkówkach piszą je możliwie w najbliższym terminie uzgodnionym z nauczycielem.

3. Odpowiedzi ustne (przynajmniej raz w okresie)

- przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.

4. Aktywność w czasie zajęć

- aktywność ucznia czyli zaangażowanie w tok lekcji, udział w dyskusji, praca w grupach, wypełnianie kart pracy, wypowiedzi podczas rozwiązywania problemów. Aktywność uczniów oceniania jest znakiem „+” Za 3 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
- widoczny brak pracy i zaangażowania w zajęcia lekcyjne skutkuje oceną niedostateczną.

5.Prowadzenie zeszytu przedmiotowego

- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (zeszytu ćwiczeń: Świat biologii) jest obowiązkowe. W przypadku nieobecności na lekcji, uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszycie ćwiczeń oraz wykonać pracę domową.
- sprawdzany jest jeden raz w okresie. Na ocenę za prowadzenie zeszytu ćwiczeń wpływają: staranność i systematyczność w zapisie notatek, poprawność merytoryczna wybranych przez nauczyciela prac domowych.

7. Prace dodatkowe

- uczeń może otrzymać pozytywną ocenę za wykonanie dodatkowej pracy (uzgodnionej z nauczycielem) np. wykonanie pomocy dydaktycznej, przygotowanie prezentacja referatu, wykonanie gazetki, doświadczenia.

IV ZASADY OCENIANIA , PRZEPROWADZANIA I POPRAWIANIA PRAC KLASOWYCH I SPRAWDZIANÓW

1. Ocena prac klasowych, testów i sprawdzianów.

Przy ocenie prac pisemnych stosowany jest system punktowy. Za każde zadanie przydzielona jest odpowiednia ilość punktów, które są następnie sumowane i zamieniane na ocenę według zasady:

0% – 29% wszystkich punktów	- niedostateczny (ndst)
30% – 49%	- dopuszczający (dps)
50% – 74%	- dostateczny (dst)
75% – 89%	- dobry (db)
90% – 99%	- bardzo dobry (bdb)
100%	- celujący (cel)

Powyższa punktacja dotyczy prac pisemnych, w których przewidziano zadania wykraczające poza wymagania podstawy programowej. Jeśli takich zadań nie uwzględniono za maksymalną ilość punktów wystawiana jest ocena bardzo dobra.

Dopuszczalne są również inne sposoby oceniania prac pisemnych, z którymi przed pracą klasową lub sprawdzianem są zapoznani uczniowie.

Przy ustalaniu ocen bieżących dopuszcza się stosowanie plusów i minusów z wyłączeniem stopnia celującego i niedostatecznego.

2. Ocena prac pisemnych uczniów, którym należy obniżyć wymagania edukacyjne.

Przy ocenie prac pisemnych stosowany jest system punktowy. Za każde zadanie przydzielona jest odpowiednia ilość punktów, które są następnie sumowane i zamieniane na ocenę według zasady:

0% – 19% wszystkich punktów	- niedostateczny (ndst)
20% – 39%	- dopuszczający (dps)

40% – 64%	- dostateczny (dst)
65% – 84%	- dobry (db)
85% – 94%	- bardzo dobry (bdb)
95% - 100%	- celujący (cel)

Uczeń, który posiada opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, jest oceniany z uwzględnieniem zaleceń i wskazówek zawartych w tym dokumencie.

Uczeń, który nie posiada w/w opinii, ale jest objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole jest oceniany z uwzględnieniem rozpoznania indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i odpowiednich specjalistów.

3. Przeprowadzanie i poprawianie prac klasowych, sprawdzianów.

- prace klasowe, sprawdziany są przeprowadzane jednocześnie w całej klasie.
- poprawioną przez nauczyciela pracę uczniowie otrzymują do wglądu nie później niż dwa tygodnie od dnia jej napisania przez ucznia.
- uczeń może poprawić ocenę uzyskaną z pracy klasowej, kartkówki. Poprawa jest dobrowolna, odbywa się w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz.
- ocena uzyskana z poprawy pracy klasowej lub kartkówki jest wpisana do dziennika.
- niesamodzielna praca ucznia podczas pracy klasowej, kartkówki (ściągnięcie, odpisywanie, odwracanie się, rozmowa) lub odmowa jej pisania wiąże się z uzyskaniem oceny niedostatecznej.

4. Przygotowanie do zajęć

- uczeń może w ciągu okresu zgłosić dwa razy nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych prac klasowych i kartkówek). Uczeń zgłasza nieprzygotowanie na początku lekcji po sprawdzeniu listy obecności. Po wykorzystaniu limitu uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- nie ocenia się ucznia do trzech dni po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
- nie ocenia się ucznia w trudnej sytuacji losowej.

V INFORMOWANIE UCZNIÓW I ICH RODZICÓW O OCENACH I POSTĘPACH W NAUCE.

1. Informowanie uczniów

Uczniowie, podczas lekcji biologii lub w czasie indywidualnych spotkań z nauczycielem w szkole:

- są na bieżąco informowani o wszystkich uzyskiwanych przez nich ocenach,

- są informowani o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej na cztery tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej,
- mają wgląd do sprawdzonych i ocenionych prac klasowych i krótkich sprawdzianów (kartkówek),
- są zapoznawani z uzasadnieniem ustalonych przez nauczyciela ocen, przy czym uzasadnienie to wynika z kryteriów zawartych w niniejszym dokumencie,
- są informowani o tym co robią dobrze, co i w jaki sposób powinni poprawić i jak powinni dalej pracować.

2. Informowanie rodziców

Rodzice, podczas spotkań z rodzicami (wywiadówek) lub w czasie indywidualnych spotkań z nauczycielem biologii (np. w czasie Dni Otwartych) w szkole:

- są informowani o ocenach bieżących i klasyfikacyjnych śródrocznych uzyskanych przez ich dziecko,
- są informowani o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej na cztery tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej,
- mają wgląd do sprawdzonych i ocenionych prac klasowych i krótkich sprawdzianów (kartkówek) swojego dziecka,
- na swój wniosek są zapoznawani z uzasadnieniem ustalonych przez nauczyciela ocen, przy czym uzasadnienie to wynika z kryteriów zawartych w niniejszym dokumencie,
- są informowani o uzdolnieniach dziecka lub trudnościach w nauce biologii
- otrzymują wskazówki do pracy z dzieckiem.

VI ZASADY WYSTAWIANIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Ocenę śródroczną wystawia się na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych w ciągu pierwszego okresu.
2. Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku szkolnego. Przy wystawianiu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej większy wpływ na ocenę klasyfikacyjną mają oceny za prace klasowe, następnie sprawdziany.
3. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, może być nieklasyfikowany z przedmiotu.
4. Może być nieklasyfikowany również uczeń, który uchyla się od oceniania i nie ma minimalnej liczby ocen (minimum 3 oceny w ciągu okresu).
5. Nie ma możliwości poprawiania ocen na dwa dni przed radą klasyfikacyjną.
6. Uczeń może przystąpić do poprawy zaproponowanej rocznej oceny klasyfikacyjnej.
7. Uczeń, który przystępuje do poprawy zaproponowanej oceny rocznej zalicza w formie pisemnej prace klasowe z działów, z których otrzymał ocenę niższą niż ta o którą się ubiega. Ocena z zaliczenia nie może być niższa niż ta, o którą się ubiega. Uczeń przystępuje do poprawy pracy klasowej z danego działu tylko jeden raz.

8. Wystawiając ocenę śródroczną i roczną uwzględnia się systematyczne uczęszczanie na zajęcia lekcyjne i stosunek ucznia do przedmiotu.

VII KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Ocenę celującą otrzymuje uczeń , który:

- ma wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową,
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych)
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- wyszukuje informacje w różnych źródłach, selekcjonuje je i analizuje,
- wykonuje pomoce naukowe, prace twórcze i prezentuje je na terenie szkoły i poza nią,
- uczestniczy i odnosi sukcesy w konkursach biologicznych szkolnych i poza szkolnych
- wykazuje się dużą aktywnością na lekcjach

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy,
- planuje i bezpiecznie wykonuje obserwacje, doświadczenia biologiczne, hodowle,
- samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe i opisuje je,
- sprawnie posługuje się mikroskopem i sprzętem laboratoryjnym,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w lekcji.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych problemów,
- wyszukuje informacje w różnych źródłach,
- bezpiecznie wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- posługuje się mikroskopem i sprzętem laboratoryjnym,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania
- jest aktywny na lekcji

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń który:

- opanował w zakresie podstawowym wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia, oraz takie, które może wykorzystać w życiu codziennym,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: encyklopedie, atlasy, słowniki, kluczy do oznaczania, tablice,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje preparaty mikroskopowe i posługuje się mikroskopem,
- wykazuje się średnią aktywnością na lekcji.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste, typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- odpowiada na pytania stosując język potoczny, nie używając terminologii biologicznej
- jest mało aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
- wykazuje się brakiem systematyczności w nauce i wykonywaniu prac domowych,
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i przyrządami biologicznymi ,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela.

Anna Janek